

*pridem adscriperit. Vota solemnia, quae semper firma semperque immota permanebunt, custodiat et servet*¹.

139. Igitur religiosi quomodocumque dispersi eorumque moderatores pre oculis habeant declarationes, instructiones et praescriptiones S. Poenitentiariae 22 Iunii 1866 et 18 Aprilis 1867 et decretum S. Congregationis super disciplina Regulari diei 5 Augusti 1872.

140. Quoad parochos et parochias Regulares, standum est canonicis praescriptionibus, praesertim Constitutioni *Firmandis* Benedicti XIV an. 1744.

141. In admissione Regularium ad Ordines et in dimissione vel expulsione eorumdem a proprio Instituto, diligentissime serventur canonica praescripta, praesertim decretum *Auctis admodum* editum die 4 Nov. 1892.

142. Circa confessarios monialium et sororum pre oculis habeantur et fideliter serventur Constitutio *Pastoralis curae* Benedicti XIV diei 5 Augusti 1748, decretum *Quemadmodum* S. Congregationis Episcoporum et Regularium, editum die 17 Decembris 1890, aliaeque S. Sedis praescriptiones.

143. Quoad alia quae respiciunt Regulares, Moniales et Instituta votorum simplicium, Ordinarii et Moderatores regulares pre oculis habeant ceteras leges et instructiones S. Sedis, quae facile legi possunt in *Collectanea S. C. Ep. et Reg.* et in *Collectanea S. C. de Prop. Fide.*

¹ Breve *Ex litteris*, pridie Idus Aprilis 1782.

TITULUS III.

DE CULTU DIVINO.

CAPUT I.

De sacrosancto Missae sacrificio.

144. Maxima cura adhibenda est, ut sacrosanctum Missae sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur. Et praesertim qui Christo ministrat oportet primo carere variarum illecebris voluptatum, vitare internum corporis animique languorem, ut Corpus et Sanguinem Christi digne ministret. Probet igitur seipsum Sacerdos, ne iudicium sibi manducet et bibat, non diuidans Corpus Domini.

145. Sacerdos hoc tremendum celebraturus mystrium, quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari offertur, rite praeparet animam suam devota meditatione et oratione, consuetasque preces recitare non omittat. Sacrisque peractis, gratias Deo devotissime agat, et recitet pariter consuetas orationes.

146. Sacerdos peracta praeparatione et sacris vestibus indutus, nemini colloquatur, nec loquentibus aures praefbeat, et ad altare accedens, graviter et modeste procedat.

147. Sacerdotes Missam iuxta ritum, modum ac normam, quae per Missale Romanum traduntur decan-

tent ac legant. In Missis igitur solemnni ritu celebrandis, omnia quae a sacerdote vel a choro canenda sunt, integre et graviter cani debent, prout iacent in Missali Romano, quin pars aliqua, brevitatis causa, inabsoluta relinquatur.

148. Nihil vernacula lingua intra missarum solemnia cani licet, et in contrarium praxis, si alicubi viget, utpote corruptela omnino eliminari debet ab Episcopis.

149. Cum nimia festinatio in missarum celebrazione religiosas aures, oculosque offendat, et nimia etiam prolixitas potius fastidium quam devotionem generet, omnes admonemus sacerdotes, ut utrumque vitantes extremum, nec minus quam tertiam horae partem, nec plus quam dimidiam Missae privatae impendant.

150. Parochis et ecclesiarum rectoribus stricte praeципimus, eorum onerantes conscientias, ut si quos, indubia cognitione, noverint sacerdotes, sine debita praeparatione et gratiarum actione, festinaanter aut indecore missas habitualiter celebrare, omni posthabito humano respectu, Episcopo denuntient.

151. Cum ex accurata et practica sacrae liturgiae notitia magnopere pendeat religionis decus, hortamur omnes et singulos curam animarum gerentes, ut inter missarum celebrationem et pro temporis opportunitate, sive per se, sive per alios, ea quae in Missa peraguntur diligenter fidelibus exponant.

CAPUT II.

De cultu Sanctissimae Eucharistiae.

152. Desiderio desideramus sacratissimae Eucharistiae cultum ubique promovere, non tantum ut excitentur fidelium animi ad reverentiam quae Dei Filio debetur praestandam; sed ut merito honore reparentur tot iniuriae ipsi augustissimo Sacramento illatae ab impiis hominibus, qui satanico ducti spiritu, templo Dei polluere, tabernacula ipsamque sacratissimam hostiam sacrilego ausu profanare non timent. Sacerdotes itaque, qui tanti pignoris a Domino constituti sunt custodes, enixe monemus, ut nihil omnino omittant, quo munus honorificissimum ipsis demandatum, pie et rite exequi valeant.

153. SS. Eucharistia asservanda est: *a)* In ecclesiis parochialibus et quasi parochialibus; *b)* In ecclesiis cathedralibus; *c)* In ecclesiis regularium utriusque sexus quorum vota sunt solemnia, et monasteria Apostolica auctoritate erecta. Quoad alias ecclesias et oratoria privata, apostolicum requiritur indultum.

154. Tabernaculum in quo SS. Sacramentum asservatur, in ara maiori cuiusque ecclesiae collocetur; in cathedralibus autem et illis ecclesiis in quibus difficulter aliter fieri possit, non quidem in maiori, sed iuxta Rituale Romanum in alio ornatissimo altari, et praeceteris nobili et conspicuo, quod venerationi et cultui tanti Sacramenti commodius ac decentius videatur, collocetur.

155. SS. Eucharistiae Sacramentum decentissime asservetur in tabernaculo pro cuiusque ecclesiae facultibus affabre elaborato, et conopeo vel saltem cortinula (*vulgo, viso*) in exteriori parte ornato, intus vero vel deau-

reato, vel panno serico albi coloris circumvestito, et in eo candidum sternatur corporale, quod saltem semel in mense mutandum erit. Minime vero requiritur ara lapidea consecrata, quae ad oblationem sacrosancti sacrificii tantum est necessaria, et de qua in tabernaculo habenda nulla extat liturgica lex. In ipso, nihil praeter augustissimum Sacramentum reponi licet; non sacra olea, non sanctorum reliquiae, non calices, non patena ad communionem, non parva pyxis ad viaticum deserviens cum vacua est, aut aliud quidpiam, quantumvis sanctum sacramque videatur. Nihil quoque supra tabernaculum, praeter crucem, collocari debet, non imagines, non candelabra, non vasa cum floribus, non denique sacrae reliquiae cuiuscumque sint dignitatis, ne illud sit veluti basis ad alia sustentanda. Nequit etiam ante eiusdem ostiolum vas florum, vel quid aliud retineri, neque licet in ipso imagines sculpi aut pingi, nisi SS. Salvatoris vel Sacrae Eucharistiae allegoria. Ostiolum clave diligentissime obseretur, quae neque in altari, neque in alio communi loco deserit, sed penes parochum vel capellanum custodiri debet, ne temeraria manus ad sacra illa extendi possit ad aliqua horribilia, vel nefaria exercenda. Clavis argentea sit vel deargentata, ac etiam duplex, ne una amissa, fabri ferrarii manus adhiberi necesse sit ad illud aperiendum.

156. Sacerdotes et praecipue ecclesiarum rectores ac parochi liturgicis praescriptionibus de SS. Eucharistiae Sacramento omnino subiiciantur, et diligentissime current ut vasa ubi sacrae species custodiuntur, mundissima sint, et tabernaculum splendide ornatum. Memores semper sint SS. Sacramenti cultum omnibus aliis praferendum esse, et valde reprobandum ut imago alicuius sancti magis ornata appareat, quam ipsum

tabernaculum SS. Sacramenti. Satagant quoque verbis et exemplo, devotionem erga SS. Sacramentum efficaciter promovere. Ante tabernaculum transeuntes semper devote genuflectant. Current denique verbis et exemplo piam proxim commendare detegendi caput quoties ante fores ecclesiae transitus fiat, domum Dei reverentes et augustissimum adorantes Sacramentum.

157. Una saltem lampas ante tabernaculum diu noctuque colluceat, quae fidelibus advenientibus Deum praesentem annuntiet, atque ad adorandum invitet, illisque recendentibus aliquam cultus et amoris professionem quodammodo exhibere perget. Oleum ex olivis esse debet: quod si haberi nequeat, remittitur Episcopi prudentiae, ut lampades nutriantur ex aliis oleis vegetalibus, ne umquam lumen deficiat; de quo sollicitudinem et vigilantiam parochorum et ecclesiarum rerum excitamus, eorum onerantes conscientiam.

CAPUT III.

De publica Sanctissimae Eucharistiae expositione.

158. Sanctissimae Eucharistiae sacramentum publice exponi non potest, nisi publica intercedat causa, quae per Episcopum probetur, qui solus facultatem imperiti potest, non modo in suis ecclesiis, sed in illis etiam quae ad regulares pertinent, et quae ab Episcopi iurisdictione penitus iudicantur immunes.

159. Publica SS. Eucharistiae expositio, quae cum debita reverentia, decenti apparatu et adorantium continua frequentia fieri non possit, omnino omittatur. Nullum enim peccatum est SS. Sacramentum non expondere, ubi non decet; peccatum autem est, illud expo-

nere cum irreverentia, quae ab impietate vix seiuncta esse potest.

160. Expositio semper fieri debet cum ea decentia et apparatu quem tanti mysterii dignitas requirit; altare iuxta rubricas exacte est instruendum; omnes genuflexiones et reverentiae ad unguem facienda, et omnia religiose observanda sunt quae per rubricas praescribuntur. Extra preces *Quadraginta Horarum*, SS. Sacramentum non est exponendum ante auroram, neque tempore nocturno reponendum, nisi de Ordinarii licentia.

161. Semper in maiori Ecclesiae altari exponatur; dignitas enim SS. Sacramenti exigit, ut in loco principali ad quem omnium oculi primum diriguntur, expositio fiat.

162. Solemni expositione perdurante, altaris imagines tegantur, et tantummodo toleratur dedecta, quae principalem altaris, utpote eidem dicati, locum occupat, si agatur de festivitate Titularis; ita tamen ut praecipuus apparatus et honor semper divinissimo tribuatur Sacramento.

163. In altari non ponantur sanctorum reliquiae, aut statuae; tabellae, etiam quas rubricae ad commoditatem exigunt in celebratione missae, in SS. Sacramenti expositione omnino sunt removendae.

164. In altari expositionis nulla alia celebretur missa, nisi solemnis de expositione et repositione, excepta necessitate vel rationabili causa celebrandi, et dummodo altaria desint. Per se autem non licet in illis missis sacram distribuere communionem.

165. Haud incongruum esset, ut in altare ubi SS. Sacramentum expositum est, Missae Pontificales non celebrentur, quod antiquitus observatum fuisse videmus.

166. Saecularibus cuiuslibet status districte prohibetur ne in presbyterium, seu circuitum altaris in quo expositum est venerabile Sacramentum, ingrediantur ut orent.

167. Tempore expositionis districte interdicitur praedicare. Volumus ergo, ut sicut in aliis dioecesibus mos est, initio sermonis, velo obtegatur SS. Sacramentum, et ut campanulae sonitu moneatur populus tam in actu ostensorium occultandi, quam cum post concionem detegatur.

168. Maxime curandum est SS. Sacramentum expositum cum debita adorantium frequentia honorari. Maxime etiam decet, ut unus vel duo sacerdotes, aut saltem clerici, superpelliceo induiti, SS. Sacramentum continuo adorent. Parochi vero, cum SS. Eucharistia in suis ecclesiis exponenda sit, sacerdotes aliosque sacris ordinibus initiatos qui paroeciae adscripti sunt, admonebunt ut eo modo ad precationem praesto sint. Quod si clerici defuerint, parochus ad fideles confugiant, qui huic satisfaciant muneri.

169. Magnis laudibus extollitur atque indulgentiarum copia cumulatur a Romanis Pontificibus exercitium *Quadraginta Horarum*, quo scilicet in memoriam horarum quadraginta quibus Salvator post mortem in sepulcro requievit, per totidem horas expositus solemniter manet in Sacramento et assiduis precibus adoratur. Magnopere cupiens haec Synodus, ut exercitium tam salutare, tamque sanctum per Provinciae fines diffundatur, Episcopis etiam atque etiam commendat ut hanc institutionem quam primum in suis dioecesibus promoveant.

170. Preces vero *Quadraginta Horarum* nullibi cum solemnitate Patroni seu Titularis ecclesiae coniungantur, sed alio quo magis convenit tempore celebrentur.

171. Totis viribus studeant fideles omnes amantissimum Cor Iesu quantum possunt redamare; eius festum solemnissime in cunctis ecclesiis praesertim parochialibus recolatur; singulis sextis feriis, quae primae unoquoque mense occurrent, peculiaria devotionis exercitia in honorem SS. Cordis, de licentia Ordinarii, peragantur; piae exercitationes mensis Divini Cordis ubique promoveantur; imagines eiusdem SS. Cordis in singulis ecclesiis publicae venerationi exponantur, imo et in singulis christianis domibus pro viribus collocentur.

CAPUT IV.

De cultu Beatae Mariae Virginis in genere.

172. Beatam Mariam Virginem, cuius immaculatam conceptionem firma fide credimus et confitemur, quaeque pacis nostrae apud Deum sequestra est et caelestium administra gratiarum, toto cordis affectu venerentur, recolant et fiducialiter invocent fideles omnes, memores, quod teste S. Bernardino Senensi: *Omnis gratia, quae huic saeculo communicatur, triplicem habet processum. Nam a Deo in Christum, a Christo in Virginem, a Virgine in nos ordinatissime dispensatur*¹.

173. Parochi et concionatores in catechesibus et in sacra praedicatione, confessarii in sacro tribunali, omnesque sacrorum ministri verbo et exemplo omniisque studio et industria pietatem et devotionem erga SS. Deiparam promovere current, praesertim quotidianam recitationem privatam domesticam et publicam SS. Rosarii Mariani, Scapulare B. Mariae V. de Carmelo aliaque

¹ Citat. a Leone XIII, Enc. *Iucunda*.

a S. Sede approbata, piamque celebrationem festorum eiusdem B. M. V. praecepit per frequentem accessum ad sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae.

CAPUT V.

De cultu B. V. Mariae de Guadalupe in specie.

174. Ut permagnum apparitionis B. Virginis Mariae beneficium Mexicanae Ditioni, in memoria omnium permaneat, et grati animi sensus erga amantissimam Matrem magis in dies crescant et propagentur, nihil melius in primis faciendum esse duximus quam sequentia verba transcribere quibus SS^m Dominus noster Leo PP. XIII nos alloqui dignatus est: « *Magna ideo caritate Mexicanam Nationem per vos hortamur, ut reverentiam et amorem eius [Benignissimae Dei Parentis Guadalupensi titulo], sic tueatur perinde ac decus eximium et praestantissimorum fontem bonorum. De fide catholica in primis, qua nihil quidem est excellentius, nihil tamen gravius per haec tempora conflictatur, certum omnino exploratumque sit, eam apud vos tamdiu integrum et stabilem fore, quamdiu eadem steterit pietas, constanter digna maioribus. Patronam igitur, maximam impensiori quotidie studio et colant et diligent universi: praesentissimi autem eius patrocinii munera in omnium ordinum salutem et pacem maiora quotidie redundabunt*

175. Nullus igitur mirandam illam apparitionem, quamvis fidei dogma non sit, inter vana hominum commenta, aut superstitiones versutias audeat adnumerare, sed ut antiquitus probatam omniisque fide dignissimam (quippe quae traditione numquam interrupta

¹ Epist. *Perlibenti*, ad Archiep. et Episc. Reip. Mexic., 2 Aug. 1894.

validisque monumentis fulcitur) ab omnibus nostris recipiendam ac venerandam esse volumus.

176. Ne quid contra miraculum seu apparitionem B. V. Mariae de Guadalupe, loqui, scribere, vel docere ullus praesumat. Imo vero, omnes sacrorum ministros vehementissime commonemus ipsisque simul praecipimus, ut ferventissimum amorem et gratissimam pietatem erga praecelsam Patronam et tenerrimam Mexicanorum Matrem, totis viribus inter fideles fovere conentur.

177. Episcopi opportune promovere volentes in suis dioecesibus confraternitates B. V. Mariae de Guadalupe et scapulare, curent ut huiusmodi sodalitates archiconfraternitati in Basilica Tepeyacensi erectae ad indulgentias apostolicas lucrandas aggregentur.

178. Singulis annis, duodecima Decembribus solemniter celebretur, praevio sacro novemdiali, si possibile est; dies autem duodecima cuiusque mensis, piiis aliquibus exercitiis consecretur.

179. In unoquoque templo, altare proprium erigatur in honorem B. V. Mariae de Guadalupe, aut saltem eius imago ibidem collocetur, decentiori quo possit modo ornata.

180. Sacras denique peregrinationes ad Basilicam Tepeyacensem, tamquam B. V. Mariae pergratum exercitium, ac veluti amoris erga tenerrimam Mexicanorum Matrem publicum testimonium, omni quo possumus conatu laudamus, peroptantes ut Episcopi pias huiusmodi peregrinationes per singulos annos promovere et in ordinem redigere satagant, quo ipsis magis opportunum videbitur.

CAPUT VI.

De cultu sanctorum et de Indulgentiis.

181. Parochi et concionatores diligenter fideles instruant docentes eos: Sanctos una cum Christo regnantes orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum atque utile esse suppliciter eos invocare; Sanctorum quoque reliquiis venerationem atque honorem deberi; imagines Christi, Deiparae Virginis et aliorum sanctorum in templis praesertim habendas et retinendas, eisque debitum honorem et venerationem imperitiandam, quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quae illae repraesentant, ideoque per imagines, quas osculamur, et coram quibus caput aperimus et procumbimus, Christum adoramus, et Sanctos, quorum illae similitudinem gerunt, veneramur.

182. Curent Ordinarii ut omnis supersticio in sanctorum invocatione, reliquiarum veneratione et imaginum sacro usu tollatur, omnisque turpis quaestus eliminetur; vigilant ne sanctorum celebratione ac reliquiarum visitatione homines ad comedationes atque ebrietates abutantur, quasi festi dies in honorem sanctorum per luxum ac lasciviam agantur. Postremo, tanta circa haec diligentia et cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum aut praepostere et tumultuarie accommodatum, nihil profanum nihilque dishonestum appareat.

183. Parochi etiam, et omnes ecclesiarum rectores, summa diligentia invigilant, ne praetextu sanctos extra templi limina colendi, quid minus rectum et religioni non consentaneum introducatur. Paternis monitionibus, tum publicis, tum privatis, a saltationibus (vulgo, *danzas*), taurorum spectaculis, comoediis, aliisque pro-